

STATSREVISORANMODNING

STATSREVISORERNE

Anmodning om undersøgelse af hvordan hospitaler forvalter eksterne forskningsmidler

15. januar 2014

Ref.: 13-001283-2

Godkendt på statsrevisormødet

22. januar 2014

Hospitaler og universiteter kan i tilknytning til den bevillingsfinansierede virksomhed udføre ikke-kommercielle aktiviteter (forskning) finansieret af gaver, royalties eller tilskud efter reglerne for tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Statsrevisorerne anmoder Rigsrevisionen om at undersøge, hvordan hospitaler (regionerne) forvalter eksterne forskningsmidler. Eksterne forskningsmidler omfatter bl.a. private tilskud fra fonde og medicinalindustrien, EU-tilskud og statslige forskningsrådsmidler. Fokus i undersøgelsen skal være på de mest risikofyldte tilskud.

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om der er fastlagt tilfredsstillende forretningsgange og interne kontroller for forvaltningen af eksternt finansierede forskningsprojekter, så de eksterne forskningsmidler anvendes til den forskning og de formål, som er hensigten.

Undersøgelsen skal for hospitalerne:

- afdække om de fastlagte forretningsgange følges, og om der er en tilstrækkelig intern kontrol og revision af forvaltningen af eksterne forskningsmidler
- vurdere, om samarbejdsaftalerne med private sponsorer (fx fonde og medicinalindustrien) sikrer hospitaler og forskere et tilfredsstillende samarbejds- og aftalegrundlag
- vurdere, om regionerne og ministerierne - Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Økonomi- og Indenrigsministeriet - har ført et tilstrækkelig tilsyn med forvaltningen af eksterne forskningsmidler.

I undersøgelsen skal tillige indgå en sammenligning mellem forvaltningen af eksterne forskningsmidler på hospitaler og universiteter med henblik på at belyse god praksis.

Baggrund

Dagbladet Jyllandsposten har i efteråret 2013 bragt en række artikler om kontrollen med eksterne forskningsmidler på flere af Region Hovedstadens hospitaler, jf. fx artiklen i "Indblik", side 2- 5, den 8. december 2013. Artiklen beskriver en erstatningssag, som Frederiksberg Hospital har anlagt med påstand om, at der er kanaliseret forskningsmidler uden om hospitalet til et privat firma, hvor den ansvarlige overlæge for forskningsprojektet var medejer.

Der henvises ligeledes til Region Hovedstadens pressemeddelelse af 8. december 2013 om, at "Region Hovedstaden strammer op på forskningsbudgetter" og af 10. december 2013 om, at "Rigshospitalet politianmelder to forskere" for ulovlig omgang med forskningsmidler.

Ifølge en artikel i Ekstrabladet den 14. januar 2014 er politiet klar til at rejse sigtelse mod en overlæge fra Rigshospitalet for misbrug af forskningsmidler.

Statsrevisorerne har tidligere afgivet "Beretning nr. 1/2000 om forvaltning af private forskningsmidler ved Aarhus Universitet og Københavns Universitet". Rigsrevisionen gennemførte undersøgelsen på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne, som afgav beretningen til Folketinget den 6. december 2000 med følgende Statsrevisorbemærkning:

"Statsrevisorerne påtaler, at forvaltningen af private forskningsmidler på Aarhus Universitet og Københavns Universitet har været mangelfuld, og statsrevisorerne finder det kritisabelt, at de ansvarlige ministeriers tilsyn har været utilstrækkeligt.

Undersøgelsen har bl.a. vist:

- at forskerne har indgået forpligtende samarbejdsaftaler uden bemyndigelse og i strid med universitetsloven,
- at samarbejdsaftalerne har været mangelfulde ved ikke at præcisere rettigheder, erstatningsansvar og retsanvendelse,
- at universiteternes arkivering har været utilstrækkelig, og at de ikke i alle tilfælde har kunnet dokumentere forpligtelserne overfor de private tilskudsgivere,
- at universiteternes bevillings- og regnskabsmæssige behandling af private tilskudsmidler er usikker.

Statsrevisorerne forventer, at forskningsministeren snarest fastsætter retningslinjer for indgåelse og administration af samarbejdsaftaler på forskningsområdet."

Statsrevisorerne afsluttede sagen i juni 2001 efter at rigsrevisor i notat af 7. maj 2001 på baggrund af undervisningsministerens redegørelse af 23. april 2001 havde konkluderet, at der nu var igangsat en proces til fastsættelse af retningslinjer, som ville imødekomme beretningens kritik af universiteternes forvaltning af private forskningsmidler.

Statsrevisorerne har i juni 2011 behandlet Rigsrevisionens rapport og notat fra maj 2011 om Københavns Universitets forvaltning af tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, som havde særligt fokus på forvaltningen af Milena

Penkows forskningsprojekter. Rigsrevisionen konkluderede, at Københavns Universitets overordnede forretningsgange for forvaltningen af eksternt finansierede projekter var tilfredsstillende.

Imidlertid viste gennemgangen også, at der ikke var en ensartet forvaltning på alle fakulteter, at forretningsgangene på væsentlige områder ikke blev fulgt, ligesom en bilagsgennemgang viste, at forvaltningen var præget af manglende intern kontrol.